އެންޓި-ކޮރަޕްޝަން ކޮމިޝަން

ހުދުކަރުދާސް - ވޮލިއުމް 3، އަދަދު 1

ސަރުކާރު ހިއްސާވާ ކުންފުނިތަކުގައި ހިނގާ ކޮރަޕްޝަންގެ ޚަތަރުތައް ހުއްޓުވުން

Invoice
Unit Pric
273,1

ފުރަތަމަ
ނަޒާހަތްތެރިކަން

އެންޓި-ކޮރަޕްޝަން ކޮމިޝަން

ސަރުކާރު ހިއްސާވާ ކުންފުނިތަކުގައި ހިނގާ ކޮރަޕްޝަންގެ ޢަމަލުތައް ހުއްޓުވުން

ހުދުކަރުދާސް - ވޮލިއުމް: 3، އަދަދު: 1

ޝާއިޢުކުރީ: އެންޓި-ކޮރަޕްޝަން ކޮމިޝަން
02 ވަނަ ފަންގިފިލާ، ހުރަވީ ބިލްޑިންގ
އަމީރު އަޙްމަދު މަގު، މާލެ 20114
ދިވެހިރާއްޖެ
ފޯން: 3015200 / 3015257
އީ-މެއިލް: info@acc·gov·mv
ވެބްސައިޓް: www·acc·gov·mv

ފާސްކުރީ: އެންޓި-ކޮރަޕްޝަން ކޮމިޝަންގެ މެންބަރުން (ޢައުލިއްޔާ ނަންބަރު: AM-2019/35)
17 އޭޕްރީލް 2019 ގައި ބޭއްވި އިދާރީ ބައްދަލުވުމުންނެވެ.

ކަވަރު ފަރުމާކުރީ: މީޑިއާ އެންޑް ޕަބްލިކޭޝަންސް ޔުނިޓް

© އެންޓި-ކޮރަޕްޝަން ކޮމިޝަން، އޭޕްރީލް 2019

ފިހުރިސްތު

1. ތަޢާރަފު 1
2. ފަސްމަންޒަރު 1
3. ސަރުކާރު ހިއްސާވާ ކުންފުނިތަކުގެ އޮނިގަނޑު 2
4. ސަރުކާރު ހިއްޞާވާ ކުންފުނިތަކާ ގުޅޭ މައްސަލަތައް 3
5. ރެފަރެންސް 18

1. ތަޢާރަފް

ކޮރަޕްޝަންގެ ގެއްލުމާއި ނުބައިކަމުގެ ވައްކަން އާންމުން [illegible] ކުރުމައި، ދައުލަތް ހިންގުމުގައި ބޮޑުވެރިކަމާއި އަމާނާތްތެރިކަން ކުރިއެރުވުމަށް ޤާނޫނު ނަންބަރު 13/2008 (އެންޓި-ކޮރަޕްޝަން ކޮމިޝަންގެ ޤާނޫނު) ގެ 21 ވަނަ މާއްދާގެ (ރ) ގައި މިކޮމިޝަންގެ މަސައްކަތް [illegible] ކޮށްފައިވާ ކަމެކެވެ. އަދި އެ ކޮރަޕްޝަން ހުއްޓުވުމަށްޓަކައި [illegible]، އަޅަންޖެހޭ ފިޔަވަޅުތަކާބެހޭ [illegible] ކަމާބެހޭ އިދާރާތަކަށް [illegible] ޤާނޫނުން މި ކޮމިޝަނަށް [illegible] މުހިންމު މަސްއޫލިއްޔަތެކެވެ.[1] މި ކަރުދާހުގެ މައިގަނޑު މަޤްޞަދަކީ ސަރުކާރު ހިއްސާވާ ކުންފުނިތަކުގައި ހިނގާ ކޮރަޕްޝަންގެ ޢަމަލުތަކާއި އެކަން ހިނގުމަށް މަގުފަހިވާ ސަބަބުތައް ދިރާސާކޮށް އެފަދަ މައްސަލަތަކުން ރައްކާތެރިވެވޭނެ ގޮތްތަކާ ބެހޭގޮތުން ކޮމިޝަނުން ދެކޭގޮތް ހާމަކުރުމެވެ.

2. ފަސްމަންޒަރު

ސަރުކާރު ހިއްސާވާ ކުންފުންޏަކީ އެކަމަށްޓަކައި ޤާނޫނަކުން ނުވަތަ ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ ޤަރާރަކުން، އުފައްދާ ކުންފުނިތަކެވެ.[2] މިފަދަ ކުންފުނިތަކާ ކަނޑައެޅިފައިވާ [illegible] އިޖްތިމާޢީ [illegible]، [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] ރައްޔިތުންނަށް [illegible] [illegible] އިޤްތިޞާދީ ފައިދާ ކޮމިއުނިޓީގެ މުޖުތަމަޢުގައި [illegible] ކުންފުނިތަކެވެ. ނަމަވެސް، ވިޔަފާރި އުސޫލުން [illegible] ފައިދާ ހޯދުމުގެ އިތުރުން، އިޖްތިމާޢީ މަންފާ [illegible] ދައުލަތުން މިފަދަ ކުންފުނިތަކަށް އުފެއްދުމުގެ މައިގަނޑު މަޤްޞަދަކީ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ފޯރުކޮށްދިނުން ހިމެނެއެވެ.

ނަމަވެސް، ކުންފުނިތަކުގެ ހިންގުމުގެ ނިޒާމު [illegible] ސަބަބުން [illegible] މިފަދަ ކުންފުނިތަކުން އުފެއްދުމުގެ [illegible] [illegible] [illegible]، އިޤްތިޞާދީ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ކުރެއެވެ. އަދި ކުންފުނިތަކުގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

---

[1] އެންޓި-ކޮރަޕްޝަން ކޮމިޝަންގެ ޤާނޫނު

[2] ދިވެހިރާއްޖޭގެ ކުންފުންޏާބެހޭ ޤާނޫނު

ވަރލްޑް ބޭންކް ގްރޫޕް (2015) ގެ މޯލްޑިވްސް ސިސްޓަމެޓިކް ކަންޓްރީ ޑައިގްނޮސްޓިކް ރިޕޯޓުގައިވާ ގޮތުން، ސަރުކާރު ހިއްސާވާ ކުންފުނިތަކުގެ އަދަދު އިތުރުވެފައި ވީނަމަވެސް، ސަރުކާރުގެ ކުންފުނިތަކުން ދައުލަތަށް ހޯދައިދޭ ޑިވިޑެންޑް ރެވެނިއު އަންނަނީ ދަށްވަމުންނެވެ. އަދި އެންޓިކޮރަޕްޝަން ކޮމިޝަނަށް ހުށަހަޅާ މައްސަލަތައް ރައްދުވާ އިދާރާތަކަށް ބަލާއިރު، ދެވަނައަށް އެންމެ ގިނަ މައްސަލަ ރަޖިސްޓަރީ ކޮށްފައިވަނީ ދައުލަތުގެ ކުންފުނިތަކާއި ދައުލަތް ހިއްސާވާ ކުންފުނިތަކާ ގުޅޭ މައްސަލަތަކެވެ.[3] ވޭތުވެދިޔަ 03 އަހަރު ކުންފުނިތަކާ ގުޅިގެން ހުށަހެޅުނު މައްސަލަތަކާއި އިސްތިފްސާރުކުރަން އެދި އެންގުންތަކާ ގުޅޭ ތަފްސީލު ޗާޓު 1 ގައި އެވަނީއެވެ.

ޗާޓު1: ވޭތުވެދިޔަ 03 އަހަރު ކުންފުނިތަކާ ގުޅިގެން ހުށަހެޅުނު މައްސަލަތަކާއި އިސްތިފްސާރުކުރަން އެދި އެންގުންތައް

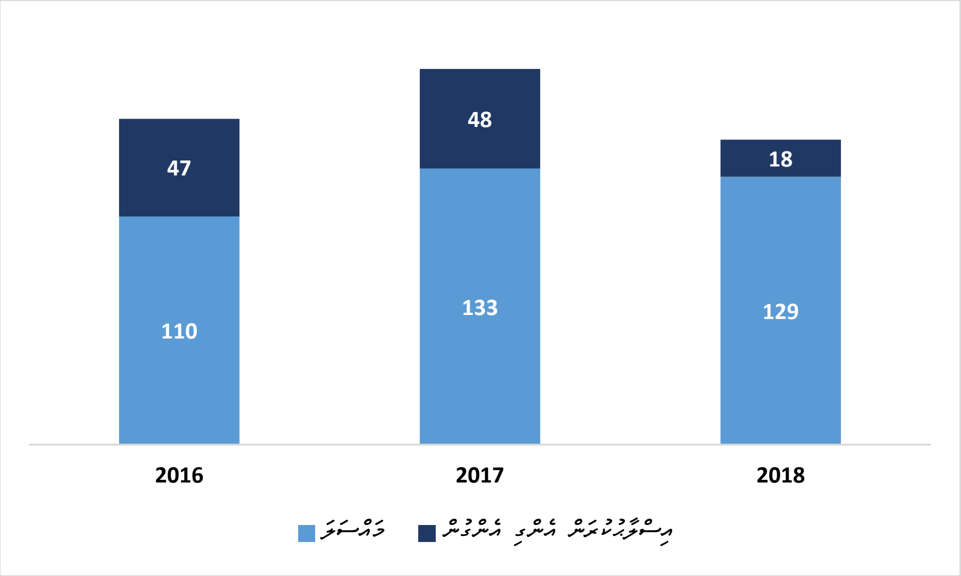

3. ސަރުކާރު ހިއްސާވާ ކުންފުނިތަކުގެ ޤާނޫނު

ސަރުކާރު ހިއްސާވާ ކުންފުނިތައް އެކަމަށްޓަކައި ޚާއްޞަކޮށް ޤާނޫނަކުން ނުވަތަ ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ކަނޑައަޅާ ގަވާއިދުތަކަށް ކުންފުނިތަކާބެހޭ ޤާނޫނުގެ 95 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ.[4] އަދި އެފަދަ ޤާނޫނެއްގައި ނުވަތަ ގަވާއިދެއްގައި ކުންފުނީގެ މަޤްޞަދާއި ކުންފުނި ހިންގާނެ ގަވާއިދު ހިމެނިފައި އޮންނަންޖެހޭނެއެވެ. އަދި ކުންފުނީގެ މެނޭޖުމަންޓް ކަނޑައެޅުމަށްފަހު އެ މެނޭޖުމަންޓް ރިޕޯޓްކުރުމުގެ ނިޒާމު އާއި މަސްއޫލިއްޔަތު ހަވާލުކުރާނީ ކުންފުނީގެ ބޯޑާއި މެނޭޖުމަންޓަށްކަމެވެ. ދައުލަތުގެ އަދި ދައުލަތް ހިއްސާވާ ކުންފުނިތަކުގެ ބޯޑަށް އައްޔަންކުރަންޖެހޭ ފަރާތްތަކުގެ ޤާބިލްކަން އަމަލުކުރަންޖެހޭ

---

[3] އަހަރީ ރިޕޯޓް 2018، އެންޓި-ކޮރަޕްޝަން ކޮމިޝަން

[4] ޤާނޫނު ނަންބަރު 10/96 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ކުންފުންޏާ ޤާނޫނު)

އުސޫލުތައް އެކުލަވާލައި އެ އުސޫލުތަކާ އެއްގޮތަށް ބޯޑުގެ މަތިން އެހަންނަހަނަން ސަރުކާރުން ޢައްޔަނުކުރަންޖެހޭ ފަރާތްތަކެއް ޢައްޔަނުކުރުމުގެ މަސައްކަތް ޕްރައިވެޓައިޒޭޝަން އެންޑް ކޯޕަރޭޓައިޒޭޝަން ބޯޑާ ހަވާލުކުރެވިފައިވެއެވެ.[5]

ކުންފުނިތަކުގެ ހިންގުން ރެގިއުލޭޓްކުރުމުގެ ގޮތުން ޤާނޫނު ނަންބަރު 3/2013 (ދައުލަތުގެ ވިޔަފާރި ކުންފުނިތައް ޕްރައިވެޓައިޒް ކުރުމާއި ކޯޕަރޭޓައިޒް ކުރުން އަދި މޮނިޓަރ އިވެލުއޭޓްކުރުމުގެ ޤާނޫނު)ގެ ދަށުން 7 މެންބަރުންގެ މައްޗަށް އެކުލަވާލާ ޕްރައިވެޓައިޒޭޝަން އެންޑް ކޯޕަރޭޓައިޒޭޝަން ބޯޑެއް މިނިސްޓްރީ އޮފް ފިނޭންސްގައި ގާއިމް ކުރެވިފައި ވެއެވެ. ކުންފުނިތަކުގެ ހިންގުން ސުޕަރވިޝަން މޮނިޓަރިންގ ބެލެހެއްޓުމުގެ އެންމެ އިސްތިރާޖީ އަދާކުރާ ފަރާތަކީ ޕްރައިވެޓައިޒޭޝަން އެންޑް ކޯޕަރޭޓައިޒޭޝަން ބޯޑެވެ.

ދައުލަތުގެ މާލީ ކަންކަން ރެގިއުލޭޓްކުރުން ތަކެއްޗާއި ހިންގުމުގެ ސިޔާސަތު ބައެއްބަދަލުތަކުގައިވެސް ފައިދާގައި، ދުވަސްވަރު ގޮތަކަށް ކަނޑައަޅާފައިވާ ހިންގުމާއި ތަރައްޤީ ކުރުމުގައި އިދާރީ ކަންކަމާ ދައުލަތުގެ އިދާރާތައް ޖަވާބުދާރީ ކުރުމުގެ ގޮތުން ނާޝަނަލް ބަޖެޓު ބޭނުމަށް ބޭނުންކުރާ ފައިސާ އާއި ޚަރަދު ކުރެވިފައި ވެއެވެ. އަދި 2.5 މިލިއަން ރުފިޔާއަށްވުރެ ބޮޑު ޕްރޮޖެކްޓްތައް ކުންފުނިތަކާ ހަވާލުކުރުމުގައި ނޭޝަނަލް ބަޖެޓު ބޭނުން ހަދަމުން، މިނިސްޓަރުގެ ލަފާގެ މަތިން އެ ބޭނުން ކުރަން ވީ ޖަވާބުދާރީ އުސޫލުތައް ދައުލަތުގެ މާލިއްޔަތު ގަވާއިދުގެ 10.27 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ.[6]

4. ސަރުކާރު ހިއްސާވާ ކުންފުނިތަކާ ގުޅޭ މައްސަލަތައް

4.1 ދައުލަތުގެ މާލިއްޔަތުގެ ގަވާއިދުގެ 10.27 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ޗެލެންޖުކުރެވޭ ނުވަތަ ސަރުކާރު ހިއްސާވާ ކުންފުނިތަކާ ޕްރޮޖެކްޓުތައް ހަވާލުކުރުމުގެ އުސޫލުން ދިމާވާ މައްސަލަތައް

- ސަރުކާރުގެ އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް ބޭނުންކުރާ ބެލުމުގެ ރަނގަޅު ޗެކްލިސްޓް ހިންގުމުން ޗެލެންޖުކުރެވޭ ނުވަތަ ސަރުކާރު ހިއްސާވާ ކުންފުނިތަކާ ހަވާލުކުރުމުގައި ދައުލަތުގެ މާލިއްޔަތުގެ ގަވާއިދު ގެ 10.27 ވަނަ މާއްދާ (އަންނަނިވި ޗެލެންޖުތަކުގައި ބޭނުން ކުރަންވީ ގޮތްތަށް) ގައި ކަނޑައަޅާފައިވެއެވެ.[7] މި މާއްދާގެ (ހ)ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ "ދައުލަތުގެ ފައިސާއިން ހަދާއިރު ބަޔާންކުރެވޭ ޚިދުމަތެއް ބޭޭ ކުރުމަކީ ނުވަތަ ސަރުކާރުގެ މެޖޯރިޓީ ހިއްސާ އޮންނަ ކުންފުނިތަކާ ނުވަތަ މުއްސަސާ ސްޓޭޓް އޯނަޑް އެންޓަރޕްރައިޒްގައި ލިސްޓްކޮށްފައިވާ ސަރުކާރުގެ

---

[5] ޤާނޫނު ނަންބަރު 03/2013 (ދައުލަތުގެ ވިޔަފާރި ކުންފުނިތައް ޕްރައިވެޓައިޒްކުރުމާއި ކޯޕަރޭޓައިޒްކުރުމާއި އަދި މޮނިޓަރ އިވެލުއޭޓްކުރުމުގެ ޤާނޫނު)
[6] R-20/2017 (ދައުލަތުގެ މާލިއްޔަތުގެ ގަވާއިދު)
[7] ގަވާއިދު ނަންބަރު 2017/R-20 (ދައުލަތުގެ މާލިއްޔަތުގެ ގަވާއިދު) ގެ 10.27 ވަނަ މާއްދާ.

ހިއްސާ ހިފުން ކޮމްޕެނީއަކާ ނުވަތަ ޤައުމީ ޖަމްޢިއްޔާއެއް ނުވަތަ ޖަމާޢަތެއްކަމަށް ސަރުކާރުން ގަބޫލުކުރާ މުއައްސަސާއަކާ ހަވާލުކޮށްގެން އެމަސައްކަތެއް ކުރުވިދާނެކަމަށެވެ. ނަމަވެސް، މަސައްކަތް ޙަވާލުކުރާނީ ފަރާތެއް ކަނޑައަޅަންވާނީ، މަސައްކަތުގެ ބާވަތާއި، މަސައްކަތުގެ އަގާއި، މަސައްކަތް ހަވާލުކުރާ ފަރާތް ހިމެނޭގޮތަށް [illegible] ބެންޗްމާކް ބޭސްކޮށް އެ މައްޗަށްވާގޮތަށް ހުށަހަޅައި، މިނިސްޓްރީގެ ލަފާގެ މަތިން އެޕްރޫވަލް ހުއްދަ ލިބުމުން ހަވާލުކުރަންވާނެއެވެ." މިހެންނެވެ.

- މިގޮތުން ޙަވާލުކުރާ ބައެއް މަޝްރޫޢުތަކެއް ހިންގުމަށް ޙަވާލުކުރާ ސަރުކާރު ހިއްސާވާ ކޮމްޕެނީއެއް އެކަމަށް ބޭނުން މަޝްރޫޢުތަކަށް ސަބްކޮންޓްރެކްޓް ނުކޮށް ހިންގުމުގެ ފުރުޞަތު ލިބިފައިވާ ކޮމްޕެނީތަކެއް ނޫންކަން ފާހަގަކުރެވެއެވެ. އަދި މަޝްރޫޢުތަކެއް ސަރުކާރު ހިއްސާވާ ކޮމްޕެނީތަކާ ހަވާލުކުރުމުން، އާންމުކޮށް ބޭރުގަށް ހުރިގޮތުގައި އެފަދަ މަސައްކަތްތައް ސަބްކޮންޓްރެކްޓަރަކާ ހަވާލުކޮށްގެން ކުރިއަށްގެންދާކަން ފާހަގަކުރެވެއެވެ. މިފަދަ ގޮތަކަށް ޕްރޮސެސް ކުރިއަށް ދިޔުމުގެ ސަބަބުން އާންމު ޓެންޑަރކުރުން ލިބޭ އަގުތަކަށްވުރެ ބޮޑު އަގުތަކަކަށް ޕްރޮޖެކްޓުތަކަށް ހިންގަންޖެހުމާއި، ދައުލަތުގެ ބަޖެޓުން އެޕްރޮޖެކްޓުތަކަށް ކަނޑައެޅޭ ހަރަދުތަކަށްވުރެ ބޮޑުވުމާއި، ޕްރޮޖެކްޓްތަކަށް ހޭދަވާ މުއްދަތު އިތުރުވުމުގެ ދިގުވުމާއި، ސަރުކާރުގެ ކަމާ ގުޅޭ އިދާރާއިން ޕްރޮޖެކްޓް އެންމެ އެދެވޭގޮތެއްގައި މޮނިޓަރ ނުކުރެވޭ މައްސަލަތައް ފާހަގަކުރެވެއެވެ. މިކަން މައިގަނޑު ގޮތެއްގައި ދިމާވަނީ ޕްރޮޖެކްޓްތަކުގެ ފީސިބިލިޓީ ސްޓަޑީއާއި ކޮސްޓް ބެންޗްމާކް އެނަލިސިސްއެއް ހަދާފައި ނުހުރުމާއި، މަސައްކަތްތަކުގެ ކުރުމުގައި ސްޕެސިފިކޭޝަނާއި ހަރުދަނާ އުސޫލުތަކެއް ޤާއިމުކޮށްފައި ނެތުމުންކަން ފާހަގަކުރެވިފައިވެއެވެ.

ފާހަގަކުރެވުނު މައްސަލަތައް ޙައްލުކުރުމަށް ހުށަހަޅާ ހުށަހެޅުން

(ހ) ޕްރޮޖެކްޓް އިމްޕްލިމެންޓް ކުރާ އެޖެންސީތަކުން އެ ޕްރޮޖެކްޓެއް މޮނިޓަރކުރުމުގައި ބަލާނެ ގޮތްތައް ޕްރޮޖެކްޓް ހަވާލުކުރުމުގެ ކުރިން ކަނޑައެޅުން.

(ށ) ޕްރޮޖެކްޓްތައް ކޮންޓްރެކްޓަރަކާ ހަވާލުކުރުމުގެ ކުރިން، ޕްރޮޖެކްޓް ހަވާލުކުރާ ކޮމްޕެނީއަކީ އެހަވާލުކުރާ ޕްރޮޖެކްޓުގެ މަސައްކަތް ސަރުކާރުން ކަނޑައަޅާގޮތަށް ކުރެވޭތޯ ބަލާ ކޮމްޕެނީގެ ކެޕޭސިޓީ ބެލުމަށް އެސެސްމަންޓެއް ހެދުން.

(ނ) ފާހަގަ ކުރެވިފައިވާ މައްސަލަތަކަށް އެޑްރެސްކޮށް ކަމާބެހޭ ފަރާތްތަކާ މަޝްވަރާކޮށް ޙައްލުތަކެއް ހޯދުން.

4.2 ދައުލަތުގެ މާލިއްޔަތުގެ ގަވާއިދުގެ 10.27 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ސަރުކާރު ހިއްސާވާ ކުންފުނިތަކާ ޙަވާލުކުރާ ޕްރޮޖެކްޓްތައް ކުރިއަށްގެންދިއުމުގައި ކުންފުނިތަކުގައި ހަރުދަނާ އުޞޫލެއް ކަނޑައަޅައި ނެތުން

- މި މައްސަލަ ދިމާވާން މެދުވެރިވާ މައިގަނޑު ސަބަބުތަކުގެ ތެރޭގައި ދައުލަތުގެ މާލިއްޔަތުގެ ގަވާއިދުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާގޮތުން ބައެއް ޕްރޮޖެކްޓްތައް އާންމު ބީލަމަކާ ނުލައި މަޝްވަރާކޮށްގެން ވެސް ވަކި ފަރާތަކަށް ދިނުމަށް މަގުފަހިކޮށްދިނުން ހިމެނުމާއި، އާންމު ބީލަމަކާ ނުލައި ސަރުކާރު ހިއްސާވާ ކުންފުނިތަކަށް ޕްރޮޖެކްޓްތައް ދޫކުރެވިދާނެ ގޮތުން މަސްއޫލިއްޔަތު އަދި އާންމު ބާޒާރުން ބޮޑަށް އަންދާޒާ ޖެހިފައިވާކަން ފާހަގަކުރެވެއެވެ.

- ސަރުކާރު ހިއްސާވާ ކުންފުނިތަކާ ޙަވާލުކުރާ ޕްރޮޖެކްޓްތައް ކުރިއަށް ގެންދިއުމުގައި ކުންފުނިތަކުން ހަރުދަނާ އުޞޫލެއް ކަނޑައަޅައި ނެތުމުގެ ސަބަބުން ޕްރޮޖެކްޓް ހިންގުމުގައި އެކި މައްސަލަތަކާ ދިމާވާކަން ފާހަގަކުރެވެއެވެ. އެގޮތުން ޕްރޮޖެކްޓް ޙަވާލުކުރާ ސަރުކާރުގެ އިދާރާއާއި، ސަރުކާރުގެ ހިއްސާވާ ކުންފުންޏާއި، ސަބްކޮންޓްރެކްޓަރާ ކުންފުނީގެ ޒިންމާތަކާ މަސްއޫލިއްޔަތު ކަނޑައަޅައި ނުހުންނަކަން ފާހަގަކުރެވެއެވެ.

- ސަރުކާރުގެ ބައެއް އޮފީސްތަކުން ބޭނުންވާ ބައެއް ހަރުމުދާ ގަތުމުގައި ސަރުކާރު ހިއްސާވާ ކުންފުނިތައް މެދުވެރިކޮށްގެން ތަކެތި އެތެރެކުރާކަން ފާހަގަކުރެވެއެވެ. އެގޮތުން ބައެއް އިދާރާތަކުން ކޯޓޭޝަން ހޯދުމަށްފަހު، ސަރުކާރު ހިއްސާވާ ކުންފުނިތައް މެދުވެރިކޮށް ބޭރުގެ ބައެއް ކުންފުނިތަކުންނާއި ވިޔަފާރިވެރިންނާއި ބައެއް ކުންފުނިތަކުން މުދާ ގަނެ މަސައްކަތް ފާހަގަކުރެވެއެވެ. މިކަމުގެ ސަބަބުން ކޯޓޭޝަންގެ އަގު ބޮޑުވުމާއި، ތަކެތީގެ މައްސަލަތައް ދިމާވެފައިވެއެވެ. މިގޮތުން ތަކެތި ހޯދުމުގައިވެސް ކުންފުނިތަކުގައި ހަރުދަނާ އުޞޫލެއް ކަނޑައަޅައި ނުހުންނަ މައްސަލަތައް ފާހަގަކުރެވެއެވެ. މިގޮތުން ހޯދާ ހިސާބުތަކުން ޖަވާބުދާރީ ފަހު ހަމަޖެހުން އަންގަވާން އެކްސްޕާރޓް، އިންޑަސްޓްރީ ކުންފުނިތަކުގައި ހިނގާ ހިންގުމުން ވިއްސާގެ މުޢާމަލާތު ހިންގުމުން އިސްރާފު ކުރިމަތި މުޢާމަލާތްކުރެވޭ ކަމަށް ފާހަގަކުރެވުނެވެ.

ފާހަގަކުރެވުނު މައްސަލަތައް ޙައްލުކުރުމަށް ހުށަހަޅާ ހުށަހެޅުން

(ހ) ސަރުކާރުގެ އެކިއެކި އިދާރާތަކަށް ބޭނުންވާ މުދަލާއި ޚިދުމަތް ހޯދުމަށް ބިޑިންގ ކޮމެޓީން އެ އިދާރާއިން ހޯދުމަށްފަހު، އެސް.އޯ.އީ ތަކުން އެ ވަކި ހޯދުމަށް އެކި ކުރިން ކޮމްޕެޓިޝަނެއް ނެތި ޙަވާލުކުރުމުގެ ބަދަލުގައި، ސަރުކާރުގެ އިދާރާތަކުން ބީލަން ނުލާ ހިންގުމަށްޓަކައި ކުރިން އުޅޭނަމަ އެ އެސް.އޯ.އީގެ ޕްރޮކިއުމަންޓް ޕޮލިސީއާ އެއްބަސްވުމެއްގެ މަތިން ވަކިފަރާތަކާ ހިންގުމަށް ކުރުން.

(ށ) ކޮންމެހެން ބޮޑުވެރިއްސާއިން ހަރަންޖެހޭ މުޢާމަލާތްތައް ފުރަވައި ދެނެން މުޢާމަލާތްތައް ދިރާސާކޮށް ފައިސާގެ މުޢާމަލާތް ހިންގުމަށް އުސޫލުތައް ހެދުމަށް މުހިންމުކަމުގެ ކަމަށް ފާހަގަކުރެވިފައެވެ.

(ނ) ފާހަގަކުރެވިފައިވާ މައްސަލަތަކަށް އުފެދޭ ސުވާލުތަކަށް ކަމާބެހޭ ފަރާތްތަކާ މަޝްވަރާކޮށް ބައްދަލުވުންތައް ހުރުން.

4.3 ކުންފުނިތަކުގެ މަޤްޞަދުތަކުގެ ތެރޭގައި ނުހިމެނޭ މަސައްކަތްތަކަށް ކުންފުނިތަކާ ބަތާލުކުރުން

- ސަރުކާރު ހިއްސާވާ ކުންފުނިތަކުގެ އަސާސީ ގަވާއިދުގައި އެ ކުންފުނީގެ މަޤްޞަދުތައް ސާފުކޮށް ކަނޑައަޅާފައިވެއެވެ. ނަމަވެސް، ބައެއް ކުންފުނިތަކުގެ އަސާސީ ގަވާއިދުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ ކުންފުނީގެ މަޤްޞަދުތަކުގެ ތެރޭގައި ނުހިމެނޭ މަސައްކަތްތަކަށް ސަރުކާރުން އެ ކުންފުނިތަކާ ބަތާލުކުރަން ވަރަށްގިނައިން ފާހަގަކުރެވިފައެވެ. މިކަން ދިމާވާ ސަބަބުތަކުގެ ތެރޭގައި ދެ ފަރާތުގެ ދެމެދުގައި ލިޔުއްވުން ފުރިހަމަކަން ބަޔާންކުރެވިފައި ނެތުމާއި، ކުންފުނީގެ މަޤްޞަދުތަކުގެ ތެރޭގައި ނުހިމެނޭ މަސައްކަތާ ކުންފުނިން ބަތާލުނުވުން ހިމެނެއެވެ. މިކަން ދިމާވަނީ ދައުލަތުގެ އިދާރާތަކުންނާއި އެންމެ ގިނައިރު ޖެހޭ އަގުންކުރެވޭނެކަމަށް ބަލާފައެވެ.
- ކުންފުނީގެ މަޤްޞަދުތަކާ ހިއްސާދާރުން ކަނޑައަޅާ ކަމަކަށްވާއިރު، ބައެއް ހާލަތްތަކުގައި ކުންފުނީގެ ހިއްސާދާރުންނަށް ނޭނގި، ކުންފުނީގެ ޑިރެކްޓަރުންގެ ބޯޑުން ކުންފުނީގެ މަޤްޞަދުތަކުގެ ތެރޭގައި ނުހިމެނޭ މަސައްކަތްތައް ކުރިއަށް ގެންދިޔުމަށް ނިންމާފައި ހުންނަކަން ފާހަގަކުރެވެއެވެ.
- ސަރުކާރުގެ އިސްފަރާތްތަކުން ސަރުކާރުގެ ބައެއް ކުންފުނިތަކުން ގަވާއިދާ ޚިލާފަށް ނަގަދު ފައިސާ ނަގައިގެން ވިޔަފާރި ކުރަމުންދާކަމުގައި، އިސް ފަރާތްތަކުގެ މަސައްކަތުގެ ކުންފުންޏަކަށް، އެސް.އޯ.އީ އަކުން ފައިސާ ދީފައިވާކަން ފާހަގަކުރެވިފައެވެ.

ފާހަގަކުރެވުނު މައްސަލަތައް ހައްލުކުރުމަށް ހުށަހަޅާ ހުށަހެޅުން

(ހ) ޑިރެކްޓަރުންގެ ބޯޑަށް ކުންފުނިތަކުން ކުރާ އަދި ހިންގާ ބެލެނި ކަންތައްތައް ނިންމައި އެކުލަވާލައި މަޝްވަރާ ދިނުމަށް އަތުއަހަރުކުރިއްޔާ ފާހަގަކުރެވިފައިވާ ކަމާއި، އަދި އެސް.އޯ.އީގެ ހިންގުމުގެ ގަވާއިދުގައި ކުންފުނިން އޮންނަންޖެހޭ ކަންކަން ހިމެނުމަށް ހުށަހަޅާ، އެ ކުންފުނިތަކުގެ މުހިންމު ކަންކަމުގައި ކުންފުނީގެ ބޯޑު މަޝްވަރާ ކުރާނެ ބެހޭ ކުންފުނީގެ ހިންގުމުގެ ގަވާއިދުގައި ބޯޑާއި މަޝްވަރާކޮށް ބޯޑުގެ އިޖާޒަތު ހޯދައިގެން ކުރާނެކަމާއި، ފަރާތާއި ވިޔަފާރިއާއި ގުޅޭ ބޭނުމަކަށް ކުންފުނީގެ ހިސާބު ބަލާއިރު، އަސާސީ ގަވާއިދާއި އެއްގޮތަށް ކުންފުނީގެ ބޯޑުން ނިންމައިގެން ދެވޭނެ ނުކުރުން.

4.4 ސަރުކާރު ހިއްސާވާ ބައެއް ކުންފުނިތަކުގެ ޕްރޮކިއުމަންޓް ޕޮލިސީތައް ކޮރަޕްޝަނަށް މަގުފަހިވާގޮތަށް ހުރުން

- ސަރުކާރު ހިއްސާވާ ބައެއް ކުންފުނިތަކުގެ އެތެރޭގެ އުސޫލުތައް (އިންޓަރނަލް ޕްރޮސީޖަރތައް) އިންޓަރނޭޝަނަލް ބެސްޓް ޕްރެކްޓިސްއާއި ކޯޕަރޭޓް ގަވަރނަންސްގެ އުސޫލުތަކާ އެއްގޮތަށް ގާއިމުކޮށްފައި ނުހުންނަކަން ފާހަގަކުރެވެއެވެ. އެގޮތުން އެންޓި-ކޮރަޕްޝަން ކޮމިޝަނުގެ ތަޙްޤީޤުތަކުގައި މައިގަނޑު ގޮތެއްގައި ފާހަގަކުރެވިފައިވަނީ ކުންފުނިންތަކުގެ ޕްރޮކިއުމަންޓް އުސޫލު، ރިކްރޫޓްމަންޓްގެ އުސޫލު އަދި މާލީ ކަންތައްތަކާ ބެހޭ އުސޫލުތަކަށް ކޮރަޕްޝަނަށް މަގުފަހިވާގޮތަށް ހުންނަކަމެވެ. މީގެ އިތުރުން، ކޯޕަރޭޓް ގަވަރނަންސް ކޯޑުގައި ބަޔާންކުރެވިފައިވާ ޑިރެކްޓަރުންގެ ބޯޑުގެ ކޮމިޓީތައް ވެސް ކުންފުނިތަކުގައި އެކުލަވާލާފައި ނުހުންނަކަން ފާހަގަކުރެވެއެވެ.

- ކުންފުނިތަކުގެ ޕްރޮކިއުމަންޓާއި އެހެނިހެން އުސޫލުތައް ކުރިއަށް ގެންދާނެ ޚާއްސަ އޮނިގަނޑެއް ނެތްކަން ފާހަގަކުރެވެއެވެ. ކުންފުނިތަކުން ބީލަމުގެ ކަންކަމުގައި އަމަލުކުރުމަށް ހުރިހާ އުސޫލުތަކާ ކަނޑައެޅިފައިވާ އިޖުރާއަތުތަކެއް، ބީލަމުގެ މަރުޙަލާތަކުގައި އަމަލުކުރަމުން ހިނގާނެ ގޮތް ބަޔާންކޮށްދޭ ސިޔާސަތުތައް ހިނގައިގެން އިސްލާހުތަކަށްވުރެ ސަބަބުން، ބީލަމުގެ މަރުޙަލާތަކުގައި އެންމެންނަށް ވަނަވަރުކާއި ހަމަހަމަ ފުރުޞަތު ދިނުމުގެ އަސާސީ އުސޫލުތަކަށް ހިލޭ ފާހަގަކުރެވެއެވެ. އަދި އެކުންފުނިތަކުން ބޭނުންވާގޮތަށް ޕޮލިސީއެއް ބަދަލުކުރަމުން ދާކަމާއި، ބޯޑުގެ ބޭނުންވާގޮތަށް ކަންތައްތައް ކުރާކަން ފާހަގަކުރެވެއެވެ. ސަރުކާރު ހިއްސާވާ ކުންފުނިތަކުން އަމަލުކުރަމުންދާ ޕްރޮކިއުމަންޓް ޕޮލިސީއެއް އެކުލަވާލައި ޕޮލިސީ ފައިނަލް ކުރުމުގެ މަސައްކަތް ކޮމިޝަނުން ކުރިއަށް ގެންދަމުންދާ މަސައްކަތުގެ ބައިވެރިވެއެވެ.

- އާންމު އުސޫލެއްގެ ދަށުން ބީލަމަށް ހުށަހަޅާ ބަދަލުގައި ވަކި ފަރާތަކާ ހާއްސަކޮށްގެން ބީލަން ހުޅުވާލާ ހުރުމުގެ ބާރު ކުންފުނީގެ ޑިރެކްޓަރުންގެ ބޯޑަށް ޕްރޮކިއުމަންޓް ޕޮލިސީގެ ދަށުން ދީފައިވުމާއި، އާންމު އުސޫލުގެ ދަށުން ބީލަން ހުޅުވާލުމުގެ ބަދަލުގައި ވަކި ފަރާތަކަށް ދިނުމުގެ ބާރު ހުރުމާއި ޕްރޮކިއުމަންޓް ކޮމިޓީގެ ބައިވެރިންނަކީ ކުންފުނީގެ އިންޓަރނަލް ކޮމިޓީގެ މެމްބަރުންނާ ގުޅުންހުރި މުވައްޒަފުންކަމުގައިވުމާއި، ބޯޑުގެ ބައިވެރިން ޕްރޮކިއުމަންޓް ކޮމިޓީގައި ބައިވެރިވާކަމާއި (އަސަރުކޮށްދިނުން) ހާލަތްތަކުގައިވެސް ޕްރޮކިއުމަންޓް ކޮމިޓީތަކުން ވަކި ފަރާތަކަށް ބީލަން ދިނުމުގެ ފުރުސަތު ހުޅުވާލުމުގައި ފާހަގަކުރެވިފައިވާ، ސަރުކާރު ހިއްސާވާ ކުންފުނިތަކުން އޮޑިޓް ކުރެވިފައިނުވާ ތަނުގެ ފަރާތުން ފާހަގަކުރެވިފައިވާ ކުންފުނިތަކުގެ ބޯޑު ނުވަތަ މެނޭޖްމަންޓުގެ ޑިރެކްޓަރުން ދިފާއުކުރަމުން ކޮރަޕްޝަނަށް މަގުފަހިކުރާ ކަންތައްތަކެއްކަން ފާހަގަކުރެވެއެވެ.

މިފަދަ ކަންތައްތައް އާންމުގޮތެއްގައި ދިމާވަނީ ބައެއް ކުންފުނިތަކުގައި އިންޓަރނަލް އޮޑިޓް ފަންކްޝަން ގާއިމުކޮށްފައި ނުހުންނާތީއާއި، އަދި އިންޓަރނަލް އޮޑިޓް ފަންކްޝަން ގާއިމުކޮށްފައިވާ ކުންފުނިތަކުގައިވެސް، އިންޓަރނަލް އޮޑިޓް މަސައްކަތް މިނިވަންކަމާއެކު ހަރުދަނާގޮތެއްގައި ކުރިއަށް ގެންދެވިފައިނުވުމުގެ އިތުރުން އެކްސްޓަރނަލް އޮޑިޓް ރިޕޯޓުތަކާއި މެނޭޖްމަންޓް ލެޓަރތަކުގައި ފާހަގަކޮށްފައިހުންނަ މައްސަލަތަކާ އިސްލާހުކުރުމަށް ލަފާދީފައިވާ ކަންކަން ހަރުދަނާގޮތެއްގައި ކުންފުނިތަކުގައި ތަންފީޛު ކުރެވުމުން ނުދާތީއެވެ. މީގެއިތުރުން ބައެއް ކުންފުނިތަކުގައި އޮޑިޓް ކޮމިޓީ ގާއިމުކޮށްފައި ނުވުމުންނާއި، އަދި އޮޑިޓް ކޮމިޓީ އޮންނަ ކުންފުނިތަކުގައިވެސް، އެ ކޮމިޓީގެ މަސްއޫލިއްޔަތު ފުރިހަމައަށް އަދާކޮށް އިންޓަރނަލް އަދި އެކްސްޓަރނަލް އޮޑިޓް ރިޕޯޓުތަކުގައި ފާހަގަކުރާ މައްސަލަތަކާ ގުޅޭގޮތުން ކުންފުނީގެ މެނޭޖްމަންޓް ޖަވާބުދާރީކޮށް އިސްލާޙުކުރަން ލަފާދީފައިވާ ކަންކަން ތަންފީޛުކުރަމުންދާ ގޮތް ކޮމިޓީން ބަލަމުން ނުގެންދާތީއެވެ.

- މި މައްސަލަ ދިމާވާން [illegible] މައިގަނޑު ސަބަބުތަކުގެ ތެރޭގައި ކުންފުނީގެ ހިންގާ ގަވާއިދުގައި ޑިރެކްޓަރުންގެ ބޯޑުތައް [illegible] ކުންފުނީގެ ޑިރެކްޓަރުން [illegible] ކުރުމުގައި [illegible] ހޮވުމާއި، އާންމުކޮށް [illegible] [illegible] މަސައްކަތް [illegible] ބޮޑު [illegible] ކުންފުނީގެ ޑިރެކްޓަރުންގެ ބޯޑަށް [illegible] އެކަމުގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ކުރުމުގައި ޑިރެކްޓަރުންގެ ބޯޑު [illegible] [illegible] [illegible].

- ކުންފުނިތަކުގައި ޤާއިމުކޮށްފައިވާ އިންޓަރނަލް ކޮންޓްރޯލްތަކުގެ [illegible] [illegible] [illegible] އެ ކޮންޓްރޯލްތައް [illegible] ޖަވާބުދާރީ ކުރުވުމުގެ ނިޒާމް ޤާއިމުކުރެވިފައި ނުހުންނާތީއެވެ. އަދި ކުންފުނިތަކުގެ ޙިސާބު އެޕްލިކޭޝަން [illegible] ކަމާގުޅޭ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ހިމަނާފައި ނުވާތީވެސް ކުންފުނިތަކުގައި ޤާއިމުކޮށްފައިވާ އިންޓަރނަލް ކޮންޓްރޯލްތަކާ [illegible] ހަރުދަނާކަމާއެކު ކުރިއަށް ނުގެންދެވުމުގެ މައިގަނޑު ސަބަބެއްކަން ފާހަގަކުރެވެއެވެ.

- [illegible] [illegible] [illegible] ކަންތައްތައް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] މަސައްކަތް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] މަސައްކަތް [illegible] ހުންނަކަން ފާހަގަކުރެވެއެވެ. މީގެއިތުރުން [illegible] [illegible] ކުންފުނިތަކުން އާންމުކޮށް [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ކުންފުނިތަކުގެ

ހިންގާ ގަވާއިދު އޮންނަގޮތުން ވަރަށް ފުޅާ ދާއިރާއެއްގައި ވަޒީފާތަކަށް މީހުން އައްޔަންކުރުމުގެ ބާރު ޑިރެކްޓަރުންގެ ބޯޑަށް ދީފައި އޮތުމުންކަން ފާހަގަކުރެވެއެވެ.

- ތަބްދީލީ އިދާރާތަކަށް ކުންފުނިތަކުން މައުލޫމާތު ލިބިދިނުން ހޯދުން އުނދަގޫވާނެ ފަދަ ގޮތަކަށް އިންޓަރނަލް ޕޮލިސީތައް ބައެއް ކަންކަމުގައި ހުންނަކަން ފާހަގަކުރެވެއެވެ. އަދި އެފަދަ ޕޮލިސީއެއް ނެތް ފަދަ ހާލަތްތަކުގައިވެސް ތަބްދީލީ އިދާރާތަކުން ބޭނުންވާ މަޢުލޫމާތު ލިބިދިނުން ދޫކުރުމުގައި ވަސީލަތްތަކުގެ ގޮތުން ދަރަނި މުވައްޒަފުން ތަމްރީނު އިރުޝާދުދީ، ފުރުސަތު ނެތް ޖެހިލުންވުމާއެކު ކޮމިޓީތަކުގެ ބައިތައް ބޭނުންކުރުމާ ބެހޭ ގޮތުން ޤަވާއިދުތަކެއް ހެދިފައި ނުވާތީ، ޕޮލިސީތައް ބޯޑުން އެކުލަވާލުމުގައި ކަމާބެހޭ ފަރާތްތަކުން ފާހަގަކުރެވެއެވެ. މީގެ އިތުރުން އޮޑިޓް ތަބްދީލީ އޮފީސްތަކުގެ ގޮތުން ވަކި ޒިންމާތަކެއް ޕޮލިސީތަކުން، ތަބްދީލީ އެހެން ދާއިރާތަކަށް އަދާކުރުމަށް މައްސަލަތަކުގެ ބައިތަކެއް ފާހަގަކުރެވެއެވެ. އަދި ހަމައެއާއެކު ތަބްދީލީ ކުރީ ފަރާތްތަކަށް ދޫކުރާ މަޢުލޫމާތު ދިނުމާއި، މަޢުލޫމާތު އެހެން އެކަށީގެންވާ ގޮތަކަށް ނުދީ މައްސަލަތައް ފާހަގަކުރެވެއެވެ.

ފާހަގަކުރެވުނު މައްސަލަތައް ހައްލުކުރުމަށް ހުށަހަޅާ ހުށަހެޅުން

(ހ) ކޮރަޕްޝަން މަގުފަހިވާފަދަ މާއްދާތައް އިސްލާހުކުރުމާއި، މުވައްޒަފުން ނެގުމުގައި އަމަލުކުރާ އިޢުލާންކުރުމާއި، ނަޒަރުވެސް ހުށަހަޅާ ތަފާސްހިސާބު ޝަރުތުތަކާއި، ބޯޑުގެ ވަގުތު މަސްއޫލިއްޔަތު ވެރިން އިދާރާތައް ކުރުމަށް މުވައްޒަފުން ނަގާފައިވާ ގަވާއިދުތައް އިސްލާހުކުރުން

(ށ) ކުންފުނިތަކުން މައްސަލަތަކާ ހުށަހަޅާކުރުމުގައި ބޭނުން އިތުރުފަރުވާ ކުރަމުންދާ ޒިންމާދާރު ހުށަހެޅޭނެ ގޮތަކަށް ނުކުތުމުގައި،
އިތުރުފަރުވާ އިން އެންމެކަމުން މާކުރެ ޖަވާބުދާރީ މައްސަލަތަކަށް ހުށަހަޅާކުރުމަށް.

(ނ) ޖަވާބުދާރީ ހުށަހެޅުމާއި ކޮރަޕްޝަން ގެންދިއުމުގައި ބަލަހައްޓާ ހުށަހަޅާފައިވާ އުސޫލުތައް ހުށަހެޅިއަދިމަށް ތަބާވާ ހިންގުމުގައި،
ހިންގުމުގައި، އެކަށީގެން ފައިސާ ދޫކުރާފަދަ މިންވަރު ހުށަހަޅާ ހުށަހެޅުމަށް ތަބާވާ ހިންގުމުގައި، ކޮމިޓީތަކުގެ ހުށަހެޅިއަދިމަށް ތަބާވާ ހިސާބު އެކުލަވާލައި، ކުންފުނީގެ ބޭނުން ފާސްކުރުމާއި، ހުށަހަޅާ ބަޔާނުން އެކަށީގެން ހުށަހަޅާ ބޭނުން ބޭނުމަށް ހުށަހެޅުމަށް.
ކޮމިޓީތަކުގެ ބޭނުމަށް އެކަށީގެންވާ ކުރިއަށްދާ ހުށަހެޅުމަށް، އެތުރިޕްލައިން ހަމަޖެހުން.

(ރ) ފާހަގަ ކުރެވިފައިވާ މައްސަލަތަކަށް އެކަށީގެންވާ ކަމާބެހޭ ފަރާތްތަކާ މަޝްވަރާކޮށް ހައްލުތަކެއް ހޯދުން.

4.5 މޮނިޓަރިންގ މައްސަލަތަކާ ސަރުކާރު ހިއްސާވާ ކުންފުނިތަކާ އޮތް ގުޅުން

- ސަރުކާރު ހިއްސާވާ ކުންފުނިތަކުން ކުރިއަށް ހިންގާ ޕްރޮޖެކްޓްތަކާއި ކުންފުނިތަކުން މުދަލާއި ޚިދުމަތް ހޯދާ ލިބިގަތުމުގައި ޕްރޮޖެކްޓް އެވޯޑް ކުރާ ފަރާތް ނުވަތަ މުދަލާއި ޚިދުމަތް ހޯދާ ފަރާތްތަކުގެ ޑިއު ޑިލިޖެންސް ހަދާފައި ނުހުންނަކަން ފާހަގަކުރެވެއެވެ. މިމައްސަލަ ދިމާވާ މައިގަނޑު ސަބަބުތަކުގެ ތެރޭގައި ކުންފުނިތަކުގެ ޕްރޮކިއުމަންޓް ޕޮލިސީގައި ޕްރޮޖެކްޓަށް ޝޯޓްލިސްޓްކުރާ ނުވަތަ އެވޯޑްކުރާ ކުންފުނީގެ ޑިއު ޑިލިޖެންސް ހެދުމަށް ކަނޑައަޅާފައި ނެތުން ހިމެނެއެވެ. އޭގެ ނަތީޖާއަކަށް ވަނީ މާލީ ގޮތުން ފަންނީ ގޮތުން ޤާބިލުކަން ލިބިފައިވާ ފަރާތް ނޫން އެހެން ފަރާތްތަކަށް މަސައްކަތް ހަވާލުކުރުމާއި، ވަކި ފަރާތަކަށް މަސައްކަތްތައް ހަވާލުކުރުން ވަކި ބަޔަކަށް މަންފާ ހޯދައިދިނުމުގެ ފުރުސަތު ހުޅުވިގެން ދިއުމެވެ.

- މޯލްޑިވްސް މަނިޓަރީ އޮތޯރިޓީން މަޢުލޫމާތުދީފައިވާގޮތުގައި ވަކި ފަރާތަކަށް ލިބިފައިވާ ލޯނުތަކުގެ ތެރޭގައި ހިމެނޭ އެކައުންޓް ޕޭއީ އޮންލީ ކްރޮސް ޗެކްތަކާއި އެކައުންޓްޕޭއީ އޮންލީ ނުވަތަ ހަމައެކަނި ކްރޮސް ކޮށްފައިވާ ޗެކްތަކުގައި ދިވެހިރާއްޖޭގައި ބަލައިގަނެވޭ އާންމު ގޮތަކީ އެ ޗެކްތަކުގައިވާ ޕޭއީ އެންޑޯސްކުރުމަށްފަހު އެ ޗެކް އެހެން އެކައުންޓަކަށް ޖަމާކުރެވޭ ގޮތަށެވެ. އެގޮތުން ކުންފުނިތަކުން އެފަދަ ޗެކްތައް އެންޑޯސްކޮށްގެން އެހެން އެކައުންޓަކަށް ޖަމާކުރަމުން މިކަމުގެ ތަޙުޤީޤުތަކަށް ފާހަގަކުރެވެއެވެ. މިމައްސަލަ ނުހުންނަން ދިމާވާ މައިގަނޑު ސަބަބުތަކުގެ ތެރޭގައި ބޭންކް ކުންފުނިތަކުގައި އެކައުންޓިންގ ފަރާތުން ޗެކް އެންޑޯސްމަންޓް ޕޮލިސީގެ ނާޤާބިލް ފައިދާ ނުވުން ހިމެނެއެވެ. މިކަމަކީ އޭގެ ސަބަބުން މަނީ ލޯންޑަރިންގއަށް މަގުފަހިވެދާނެކަމަށް ފާހަގަކުރެވިފައިވެއެވެ.

- "ބޭންކަރސް ޗެކް" ނުވަތަ "ބޭންކް ޑްރާފްޓް" އަކީ ކޮބައިކަން ދިވެހިރާއްޖޭގެ އެއްވެސް ޤާނޫނެއްގައި ނުވަތަ ގަވާއިދެއްގައި ނުވަތަ އުސޫލެއްގައި ނުވަތަ މޯލްޑިވްސް މަނިޓަރީ އޮތޯރިޓީން ކަނޑައަޅާފައިވާ އުސޫލެއްގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާކަން ބަލައިލެވޭ މިންވަރަކުން ފާހަގަކުރެވިފައިނުވެއެވެ. ނަމަވެސް، "ބޭންކަރސް ޗެކް" ނުވަތަ "ބޭންކް ޑްރާފްޓް" ޗެކެއް، އެންޑޯސްކޮށްގެން އެ ޗެކްގައި ޕޭއީގެ ގޮތުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ފަރާތުގެ އެކައުންޓަށް އެ ޗެކް ޖަމާކުރެވިދާނެކަމުގެ އެކްސްޕްރެސް އަޕްރޫވަލް ހުރިކަމުގެ، އެންޓި-ކޮރަޕްޝަން ކޮމިޝަނުން އެދުމުން "ބޭންކަރސް ޗެކް" ނުވަތަ "ބޭންކް ޑްރާފްޓް" ޗެކެއް ޖަމާކުރެވިދާނެ އެ ކުންފުނީގެ ބެހޭގޮތުން ފަރާތްތަކާ އެކައުންޓްތަކަށް ބޭންކް މޯލްޑިވްސް މަނިޓަރީ އޮތޯރިޓީން މަޢުލޫމާތު ދީފައިވެއެވެ. މީގެ އިތުރުން "ބޭންކަރސް ޗެކް" ނުވަތަ "ބޭންކް ޑްރާފްޓް" ޗެކްތަކާ ގުޅޭގޮތުން އަމަލުކުރަންޖެހޭ ވަކި އުސޫލެއް ކަނޑައަޅާފައި ނުވާތީއާއި، ބޭންކްތަކުން ދޫކުރާ "ބޭންކަރސް

"ކޯޑު" ނުވަތަ "ބޭންކު އެތިކްސް" ކޯޑަކާ ގުޅޭގޮތުން އަމަލުކުރާނެ ވަކި އުޞޫލެއް އެކުލަވާލައި ބޭންކުތަކަށް އަންގާފައިނުވާކަމަށް މޯލްޑިވްސް މަނިޓަރީ އޮތޯރިޓީން މަޢުލޫމާތު ދީފައިވެއެވެ. އެހެންނަމަވެސް އިސްވެ ބަޔާންކޮށްފައިވާ ބާވަތްތަކުގެ ކޯޑުތަކުގައިވެސް އެސްއޯއީތަކުގައި އެއަށް ފެތޭގޮތަކަށް ޢަމަލުކުރަން ޖަވާބުދާރީވުންތަކުން މި ކޮމިޝަންގެ ތަޙުޤީޤުން ފާހަގަކުރެވިފައިވެއެވެ.

- އެސްއޯއީ ކޯޕަރޭޓް ގަވަރނަންސް ކޯޑާއި ބަލަހައްޓަން ގުޅޭގޮތުން ޕްރައިވެޓައިޒޭޝަން އެންޑް ކޯޕަރޭޓައިޒޭޝަން ބޯޑުން ނެރެފައިވާ ނަންބަރު 454/CIR/2017/5 (26 އޮކްޓޫބަރު 2017) ސަރކިއުލަރގައި އެސްއޯއީ ކޯޕަރޭޓް ކޯޑަށް ބޯޑުން ކުރުމަކީ މާލީ ކުންފުނި ހިންގުމަށް ފުރިހަމަ ލިބިފައި ކަމަށްލާމާ، އޭގެތެރެއިން ކަންކަން ބޭނުންވާ ނިޒާމުގެ ތަރުތީބު ހިނގައިދާ ނުދިނުމުގެ ގޮތުގައި، 26 އޮކްޓޫބަރު 2017 އިން ފެށިގެން އެސްއޯއީކޯޕަރޭޓް ކޯޑުގެ ދަށުން ކުރުމަށް، އޭގެތެރެ ކޯޑުގެ ބަލައިގަތުމުގެ ސަރުކާރު ހިއްސާވާ ކުންފުނިތަކަށް އަންގާފައިވާކަން ފާހަގަކުރެވެއެވެ.

- ސަރުކާރު ހިއްސާވާ ކުންފުނިތަކުން ޕްރޮޖެކްޓު ޒަވާލުކުރާ ކުންފުނީގެ ބޯޑު އެކައުންޓް ނޫން އެހެން ބޯޑު އެކައުންޓްތަކަށް ޕްރޮޖެކްޓު ގެ ފައިސާ ޖަމާކުރާކަން ފާހަގަކުރެވެއެވެ. އެގޮތުން އެޑްވާންސް ޕޭމަންޓް ގެރެންޓީ، ޕްރޮޖެކްޓު ހިނގާ ކުންފުނީގެ އެކައުންޓަށް ފައިސާ ޖަމާކޮށްފައި ވާކަމާއި ގުޅުންހުރި ބަޔަކު ބޭނުންކުރާ ލިބިފައިވާ ކުރިމަތި ޖަމާކުރާ، ކުންފުނިތަކުގެ ހިއްސާދާރުންގެ ފަރުވާތެރިކަން އެކައުންޓްތަކަށް ފައިސާ ޖަމާކުރާކަން ފާހަގަކުރެވެއެވެ. އަދި އެފައިސާ އެމަސައްކަތު ކަމާގުޅޭ ބޯޑުގެ ކުންފުނިތަކުން އެކައުންޓު މުދަލަށްވެސް ކުރުމަށް ހުއްދަދީފައި ނުވާކަން ފާހަގަކުރެވެއެވެ.

- ސަރުކާރު ހިއްސާވާ ކުންފުނިތަކުން ޒަކާތުގެ މުއާމަލާތައް ކުރުމުގައި މަނިޓަރީ ގަވާއިދު (01 މާރިޗު 1987) ގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ ގޮތަށް ހުށަހަޅާ އަމަލުކުރާކަން ފާހަގަކުރެވިފައިވެއެވެ. އެގޮތުން މޯލްޑިވްސް މަނިޓަރީ އޮތޯރިޓީން ޒަކާތު ގަން ފިއްސުމުގެ ހުއްދަ ދިނުމުގެ ނުހުންނަ އަދިއެހެން ފަރާތްތަކުގެ ކުންފުނިތަކުން ޒަކާތު ގަތުމާއި، ޒަކާތު ފިއްސާ ފަރާތްތަކާ އަދި މުއާމަލާތްތައް ކުރުމުގެ ފޯރަމްތަކުން ކުންފުނިތައްކަން ކަނޑައެޅުމުން ކުންފުނިތަކުގެ ބޭންކްތަކަށް ކޯޓު ނުކުރާ މުއާމަލާތް ފާހަގަކުރެވެއެވެ. އަދި އެގޮތަށް ކުންފުނިތަކުން ޒަކާތުގެ މުއާމަލާތު ކުރުމުގައި އެޖެންސީތަކަށް ފައިސާ ދައްކާފައި، ޒަކާތު ކޯޓު ގެބަލައިގަތުމުގައި، އަދިއެހެން ކުންފުނިތަކުން ދައްކާ "ބޭންކު ގެރެންޓީ"ގެ ސަރުކާރު ބޮޑުމަން މުސައްކަތު ކަންތައް ނުހުންނަކަން ފާހަގަކުރެވެއެވެ. މިގޮތަށް ކަންތައްތަކާ ގުޅިގެންގެ އިދާރީ ހިންގުމަށް މަގު ފަހިކޮށްދީ، ދޫކޮށްފައިވާ ކަމުގެ ފުރުޞަތު މުއާމަލާތްތަކުން ފާހަގަކުރެވެއެވެ.

ފާހަގަކުރެވުނު މައްސަލަތައް ޙައްލުކުރުމަށް ހުށަހަޅާ ހުށަހެޅުން

(ހ) އެ ކުންފުންޏަށް ވަންނަ ބޭރު ސަރުކާރު ހިއްސާވާ އެހެން ކުންފުނިތަކުގެ އިތުރުން ޕްރައިވެޓް ކުންފުނިތަކާއި، އެސް.އޯ.އީ ގެ މުވައްޒަފުންނަށް [illegible] ފާހަގަކުރެވޭތީ، ވީހާވެސް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

(ށ) [illegible].

(ނ) [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

(ރ) [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] (01 މާރިޗު 1987) 02 ވަނަ މާއްދާގައި [illegible] ނަމަވެސް، ބޭރު ސަރުކާރު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

(ބ) [illegible].

(ޅ) [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

4.6 ބޭންކު ޓްރާންސެކްޝަންތައް ޓްރާންސެކްޓްކުރުން ކޮމިޝަންގެ އަމަލުތަކާއި ވަނީ ޢާންމުކޮށް އުޅުމުގެ ނިޒާމު ހަރުދަނާ ކުރުން

- ކުންފުނިތަކުން ބޯޑުމި އަދަދުތަކުން ފައިސާ ދޫކޮށް އެ ފައިސާ ލޯންދެރިކްޓަރުއިވާކަން ކަން ހިނގާ ޕާޓީޒުގެ މާ ފަރުންކަން ފާރަގަކުރެވިފައެވެ. އެގޮތުން، ކުންފުނިތަކުން އަދިއްލަ ފަރާތްތަކާއި އެހެން ކުންފުނިތަކަށް ބޯޑުމި އަދަދުތަކުން ފައިސާ ދޫކުރުމަށް ބޭނުންކުރާ ޚާއްޞަ މަރުޙަލާގައި އެކަމާ ގުޅޭ ޤާނޫނުތަކާއި (މިސާލަކަށް އެއްބަސްވުން) ހަދައިގެން އަސްލައިހިފަ އެކަން ބަރޯސާ ކުރެވިފައިވާކަން އަދި އެ ފަދަ ދިޔުމުގެ ހުރިހާ ގޮތަކުން އިންސާފު ކުރާނަމަ އެކަން ވިޔަފާރި ހަވާލާކޮށް ކަމާ ގުޅޭ އިދާރާތަކަށް އެންގުމުގެ ނިޒާމެއް ގާއިމު ކުރެވިދާނެތީއާ ޓްރާންސެކްޝަންގެ ޚަރަދުތަކުގެ މުނާޞަބާތު ކުރިއަށް ޢާންމުކޮށް އެނގޭން ހަރުދަނާ ފެނޭތޯވެސް ބަލަން ތަފްޞީލުކުރެވެއެވެ.

- ތަށްޓީ ދިރާސާތަކުން، ހޯދާލައްވައިގައި އޯސްޓޮލާ ތަށްޓީތަކުން ބޯޑުގެ ޖަމާޢަތުގެ މަސްއޫލިއްޔަތާ ޖަވާބުދާރީ ވުމުގެ ފަހަރު ދަށިތަކާއި ކުރިމަތިވާކަން އެދިސްފައިވެއެވެ. އެގޮތުން ތަށްޓީތަކާ ގުޅިގެން ބޯޑުގެ ޖަލްސާ ސަލާމަތްކަމުގެ މަސްއޫލިއްޔަތު ދިރުމުގެ ހުރިހާ ގޮތަކުން ދަރަޖަ ދިނުމުގެ މަސައްކަތް ކުރުމުގެ ހަރުދަނާ ތަރުތީބު މަސްއޫލިއްޔަތު ދޭނެފައިވެއެވެ.

ފާރަވެރިކަން މަސައްކަތަށް ބަދަލުކުރަން ހަރަކާ ހަރަކާތް

(ހ) ފާރަވެ ކުރިއަށްދާނީ މަސައްކަތެއް އެދެވޭނެ ކަމަކާއި ފާހަގަކުރެވޭ މަސައްކަތް ބަދަލުކުރަން ހޯދުން.

4.7 ސަރުކާރު ހިއްސާވާ ކުންފުނިތަކުން ފައިސާދޫކުރުމަށްފަހު، އެފައިސާ އަނބު ފާހަގަކުރަން ދޫކުރުމުގައި ނަގާފާ ފައިސާ ބޭނުންކުރުން

- ސަރުކާރު ހިއްސާވާ ކުންފުނިތަކުން ހިނގާ ޕްރޮޖެކްޓްތަކުން ވަކި ފާހަގަކުރަކަން ނުވަތަ ކުންފުނިތަކުގެ އިސްވެރިންކަން ނެގުމަށް ފައިދާވާގޮތަށް ފުރުޞަތު ދީގެން މަސައްކަތްތަކަށް ހަރަކާތްތެރިވެއެވެ. ސަރުކާރު ހިއްސާވާ ކުންފުނިތަކުން ޖަލްސާކުރަން/ބޯޑުގެ ބޭނުމަށް މުދަލުފޮނުވުން ފައިސާދޫކުރުމަށްފަހު، އެކުރޯޑުތަށް ހިނދު އަދިއްލަ ކުންފުނިތަކުން ނަގާފަ އެޖެންޑާ އެފައިސާ ލިބޭނީ 01 ދުވަސް ނަގާފަ 02 ދުވަސް ތެރޭގައި ނަގާފާ ފައިސާގެ ގޮތުގައި އެފައިސާ ބޭނުކަން ނަގާކަން ފާރަވެރިކުރެވެއެވެ. އަދި އެގޮތަށް އަމިއްލަ ކުންފުނިތަކުން ނަގާފާ ފައިސާ ނަގާ ސަބަބުތަކާއި މުވައްޒަފުންނަށް މުސާރަދިނުން ނަގާފަ ކުންފުނީގެ ބިލުތަކަށް ދައްކަންކަމަށް ފައިސާ ބޭނުންތަކަށް މަޢުލޫމާތުދީފައިވާ ކުރިއަށްދާގޮތް

ތަބްދީލީތަކުގައި ފާހަގަކުރެވިފައިވެއެވެ. އެހެންނަމަވެސް، އެފަދަ މުޢާމަލާތްތަކީ ބޭންކު ގުޅުވެރިކަން (ޗެކް ނުވަތަ ބޭންކު ޓްރާންސްފަރ) ކުރެވޭނެ ކަންތައްތަކެއްކަން ފާހަގަކުރެވެއެވެ

- ނަގުދު ފައިސާ އިން މުޢާމަލާތްތައް ކުރުމުން ތަބްދީލީތަކެއް އެ ފައިސާ ޖެނެރޭޓްކުރެވޭނެ ގޮތެއް ނޯޓްވެއެވެ. މިކަން ދިމާވާ މައިގަނޑު ސަރަހައްދުތަކުގެ ރަށްރަށުގައި ޕްރައިވެޓް ސެކްޓަރ ކުންފުނިތަކުން ނަގުދު ފައިސާ މުޢާމަލާތްކުރުމުގައި އެއްވެސް ލިމިޓޭޝަނެއް ނެތުން ހިމެނެއެވެ.

ފާހަގަކުރެވުނު މައްސަލަތައް ހައްލުކުރުމަށް ހުށަހަޅާ ހުށަހެޅުން

(ހ) ޕްރައިވެޓް ކޮންޓްރެކްޓަރުންވެސް ބޮޑެތި އަދަދުތަކުން ނަގުދު ފައިސާ ނަގާނަމަ، އެކަމާ ގުޅޭގޮތުން ސުވާލުކުރެވޭނެ އިންވޮއިސްތައް ކަސްޓަމަރުން ޕްރައިވެޓް ކޮންޓްރެކްޓަރުންވެސް ނަގުދު ފައިސާއިން ކުރާ މުޢާމަލާތްތައް މަދުކުރުމަށް ބާރު އަޅަންޖެހެއެވެ.

(ށ) ފާހަގަކުރެވިފައިވާ މައްސަލަތަކަށް އެޑްރެސްކުރަން ކަމާބެހޭ ފަރާތްތަކާ މަޝްވަރާކޮށް ބަދަލުކުރެވޭނެ ހޯދުން.

4.8 ދައުލަތުގެ މާލިއްޔަތުގެ ޤާނޫނާއި ގަވާއިދުތަކުން ކޮންޓްރެކްޓަރުން އިސްތިސްނާ ކުރެވިފައިވާ އެކަންކަން ބެލެހެއްޓުން ޤާނޫނީ އިންތިޒާމެއް ނެތުން

- ޤާނޫނު ނަންބަރު 3/2006 (ދައުލަތުގެ މާލިއްޔަތުގެ ޤާނޫނު) އަދި އެޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާފައިވާ ގަވާއިދު ނަންބަރު 2017/R-20 (ދައުލަތުގެ މާލިއްޔަތުގެ ގަވާއިދު) އަށް ސަރުކާރު ހިއްސާވާ ކޮންޓްރެކްޓަރުން ޚަރަދުކުރުމުން ލާޒިމުކޮށް ނޫނެވެ. ކަންމިހެން އޮތުމުން ކޮންޓްރެކްޓަރުގެ މާލީ ކަންތައްތައް ހަރުދަނާގޮތެއްގައި ބެލެހެއްޓުމުގެ ޤާނޫނީ އިންތިޒާމެއް ނެތްކަން ފާހަގަކުރެވެއެވެ. މިކަމުގެ ސަބަބުން ކޮންޓްރެކްޓުގެ ޕްރޮކިއުމަންޓް، ފައިނޭންޝަލް ރިޕޯޓް، ބަޖެޓް ރިޕޯޓް އަދި އޮޑިޓްކުރުމުގެ މޮނިޓަރިންގއާ ގުޅޭ އެކްސްޕެންޑިޗަރ ކޮންޓްރޯލް ގޮތްގޮތުން ބެލެހެއްޓުމުން ނުކުރާކަން ފާހަގަކުރެވެއެވެ. އަދި އެކަމުގެ ނަތީޖާއިން ފައިދާ ކޮންޓްރެކްޓުގައި މަސައްކަތްކުރާ ފަރާތްތަކުން ފުރުސަތުވެސް ދިމާވެއެވެ.

- ކޮންޓްރެކްޓުގެ މާލީ ޓްރާންސެކްޝަން ނިޒާމު އެކި ޕްރޮކިއުމަންޓްގެ ހިންގުމާއި، އަދި އެކްސްޕެންސް ބަޖެޓުން ޚަރަދުކުރުމުގެ ސަބަބުން ކޮންޓްރެކްޓުތަކުން އެކަށީގެންވާ ފައިދާއެއް ނުލިބޭތީ، ކޮންޓްރެކްޓުތަކުން ލިބޭ ގެއްލުންތަކަށް ޚަރަދުކުރަމުންދާތީ، ވޯކިން ކެޕިޓަލްގެ ގޮތުގައި ކޮންޓްރެކްޓުން ކުރިއަށްދާ ދައުލަތުގެ ބަޖެޓުން ޚަރަދުކުރެވޭކަން ފާހަގަކުރެވެއެވެ.

ކަންމިހެން ދިމާވަނީ ކުންފުނިތަކުގެ އިސްވެރިޔާތަކުން މާލިކުންކަމަށް ޖެންޑަރު ކޯޓާގެ ޤާނޫނީ އަސާސެއް ނެތުމުގެ ސަބަބުންނެވެ.

- ސަރުކާރު ހިއްސާވާ ކުންފުނިތަކުގެ ހިންގުން ހަރުދަނާކޮށް މޮނިޓަރކޮށް ބެލެހެއްޓުމުގެ ޤާނޫނީ ޒިންމާ ހަވާލުކުރެވިފައިވާ ފަރާތަކީ ޕްރައިވެޓައިޒޭޝަން އެންޑް ކޯޕަރޭޓައިޒޭޝަން ބޯޑެވެ. މިބޯޑަކީ ޤާނޫނު ނަންބަރު 3/2013 (ދައުލަތުގެ ވިޔަފާރި ތަންތަން ޕްރައިވެޓައިޒްކުރުމާއި ކޯޕަރޭޓައިޒްކުރުމާއި އަދި މޮނިޓަރކޮށް އިވެލުއޭޓްކުރުމުގެ ޤާނޫނު) ގެ ދަށުން ބާރުލިބިގެން އުފައްދާފައިވާ ބޯޑެކެވެ. އެހެންކަމުން މިފަދަ ކަންކަން ކުންފުނިތަކުގައި ހަރުދަނާ ކުރުމަށް އެންމެ އިސް ދައުރު އަދާކުރަން ޖެހޭ ފަރާތަކީ ޕްރައިވެޓައިޒޭޝަން އެންޑް ކޯޕަރޭޓައިޒޭޝަން ބޯޑު ކަމަށް ދެކެމެވެ. ޤާނޫނު ނަންބަރު 3/2013 ގެ މައިގަނޑު މަގުސަދުތަކުގެ ތެރޭގައި، ދައުލަތުގެ ވިޔަފާރިތައް މޮނިޓަރ ކުރުމާއި އިވެލުއޭޓް ކުރުން ހިމެނެއެވެ. ވީމާއެކު، މިޤާނޫނުގައިވާ ކަންތައްތައް ތަންފީޛު ނުކުރެވޭ ސަބަބު ހޯދައި އެކަމަށް ޙައްލު ހޯދުން މުހިއްމުކަމަށް ދެކެމެވެ.

ޤަވާއިދުތަކުން މައްސަލަތައް ހައްލުކުރުމަށް ހުށަހަޅާ ހުށަހެޅުން

(ހ) ޤާނޫނު ކުރިއަށްގެންދާ މަސައްކަތަކަށް އެޖެންސީތަކުން ކަމާބެހޭ ފަރާތްތަކާ މަޝްވަރާކޮށް ހައްލުތަކެއް ހޯދުން.

4.9 ކުންފުނިތަކުގެ ޑިރެކްޓަރުންބޯޑުގައި ވަކި ޖިންސެއް ބޮޑުވުން

- ސަރުކާރު ހިއްސާވާ ކުންފުނިތަކުގައި ކުންފުނީގެ އިދާރީ އޮނިގަނޑު އެކުލަވާލާފައިވީނަމަވެސް، ބައެއް ކުންފުނިތަކުގެ ޖެނެރަލްމެނޭޖަރ/ސެކްޝަން/ޑިޕާޓްމަންޓް ހެޑުންގެ މަޤާމުތަކުގައި ފިރިހެނުންގެ އަދަދު ކަނބަލުންނަށްވުރެ ނިސްބަތުން ގިނަކަމަށް ފާހަގަކުރެވެއެވެ. އެހެންވުމުގެ ސަބަބުން ވަޒީފާތަކަށް މީހުން ނަގުމުގައި އަބަދުވެސް ހިޔާލުތަކުގައި ނުވާ ބައެއް ކުންފުނިތަކުން މީހުން ވަޒީފާތަކަށް ނަގާ މަސައްކަތުގައި ޤަވާއިދުތަކަށް ބަލައިގަތުމެވެ.

- ކުންފުނިތަކަށް މުވައްޒަފުން ރިކްރޫޓްކުރުމުގައި ކަނޑައެޅިފައި ބައްޓަންކޮށް ދަތިކަމެކެވެ. ނަމަވެސް މުވައްޒަފުން ހޮވުމުގެ ކޮމިޓީއިން ނޫނީ އެސެސްމަންޓް ހަދާ މިންގަނޑުތަކެއް ޤަރާރު ކުރެވިފައެވެ.

- މުވައްޒަފުންގެ ރިކްރޫޓްމަންޓާއި އިންޓަރވިއުގައި ހުރި މަސައްކަތްތަކާއި އިޖުރާއާތު ކުރަމުންދާ ބޭނުންވާ ވަކި ވަޒީފާއަށް ނަގާ މީހުން ދިނުމަށް ޤާބިލު މުވައްޒަފުން ހޮވުމުގައި ކަނބަލުންނާއި ފިރިހެނުންނަށް ހަމަހަމަ ފުރުޞަތު ލިބޭނެ ނިޒާމެއް ޤާއިމްކުރުން. އެގޮތުން ކުންފުނިތަކުގެ މުވައްޒަފުންނަށް ކަނޑައެޅިފައިވާ ތަޖުރިބާއާއި ޤާބިލުކަމާއި ތަޢުލީމާއި ފެންވަރު ހޯދާފައިވާ މީހުން ވަޒީފާތަކަށް ނަގާ ކަން ކަށަވަރުކުރުން. ކުންފުނީގެ ވަޒީފާތަކުގެ ރިކްރޫޓްމަންޓް ކަނޑައެޅިފައި ހުންނަ ޤަވާއިދުތައް ހިންގުމަށް ޙަވާލުކުރެވިފައިވާ މަސްއޫލިއްޔަތު ކުރިއަށް ގެންދިއުން.

މުވައްޒަފުންގެ ރިޓަޔަރމަންޓް ކަނޑައަޅާފައި ނެތުމަކީ ކުންފުނީގެ ފައިސާ ނަހަމަ ގޮތުގައި ބޭނުންކުރުމަށް ހުޅުވިފައިވާ ފުރުސަތުތަކެކެވެ. ހަމައެއާއެކު މިކަމުގެ ސަބަބުން ކުންފުނީގެ މާލީ ހާލަތަށް ނުރައްކާ އަސަރުތަކެއް ކުރާނެއެވެ.

ފާހަގަކުރެވުނު މައްސަލަތައް ހައްލުކުރުމަށް ހުށަހަޅާ ހުށަހެޅުން

(ހ) ފާހަގަ ކުރެވިފައިވާ މައްސަލަތަކާ އެޑްރެސްކޮށް ކަމާބެހޭ ފަރާތްތަކާ މަޝްވަރާކޮށް ހައްލުތަކެއް ހޯދުން.

4.10 ކުންފުނިތަކުގައި ބިޒްނަސް ޑިވެލޮޕްމަންޓް ޕްލޭނެއް ނެތުން

- ސަރުކާރު ހިއްސާވާ ބައެއް ކުންފުނިތަކުގައި ވިޔަފާރި ފުޅާކޮށް ކުރިއަރުވާނެ ގޮތުގެ ބިޒްނަސް ޑިވެލޮޕްމަންޓް ޕްލޭނެއް ނެތްކަން ފާހަގަކުރެވެއެވެ. ކުންފުނި މަޤްސަދުތައް ހާސިލުކުރުމުގައި ވަކި މިސްރާބެއް ނެތުމުން ކުންފުނިތަކަށް ސަރުކާރުން ދޫކުރާ ކެޕިޓަލް އެންމެ އެފެކްޓިވްގޮތެއްގައި ބޭނުން ނުކުރެވުމާއި، ކުންފުނީގެ މަޤްސަދު ތަކުގައި ނުހިމެނޭ ދާއިރާތަކަށް އިންވެސްޓްކުރުމާއި، ކުންފުނީގެ ވަސީލަތްތައް ހަރުދަނާގޮތެއްގައި ބޭނުން ކުރުމުގައި ދަތިތަކެއް ކުރިމަތިވާނެއެވެ.

- ސަރުކާރު ބައެއް ކުންފުނިތައް އުފައްދާފައިވަނީ ހިއްސާދާރުންގެ ފައިދާ އިތުރުކުރުމުގެ ބަދަލުގައި އާންމު ޚިދުމަތް ދިނުމަށް ކަމަށް ފާހަގަކުރެވެއެވެ. އެހެންކަމުން ކުންފުނިން ހިންގާ ބައެއްކަންތައްތައް ހިންގަނީ އާންމު ޚިދުމަތްތަކުގެ ގޮތުގައެވެ. ހާއްސަގޮތެއްގައި 100% ސަރުކާރު ހިއްސާވާ ކުންފުނިތަކުގެ މާލިއްޔަތުގައި ރައްޔިތުންގެ [illegible] އެކުލެވޭ، އެފަދަ ކުންފުނިތަކުން ހަރުދަނާ ބިޒްނަސް ޕްލޭނަކާ [illegible] [illegible] މުހިއްމުކަމެކެވެ. އެގޮތުން ވިޔަފާރީގެ ފައިދާއަކުން [illegible] އިޖްތިމާއީ [illegible] [illegible] ސަރުކާރުން ހިންގާ ކުންފުނިތަކުން ދައުލަތުގެ ބަޖެޓަށް ބަރޯސާވާ މިންވަރު ކުޑަކުރުމުގެ ގޮތުން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ސޯޝަލް [illegible] [illegible] [illegible].

ފާހަގަކުރެވުނު މައްސަލަތައް ހައްލުކުރުމަށް ހުށަހަޅާ ހުށަހެޅުން

(ހ) ފާހަގަ ކުރެވިފައިވާ މައްސަލަތަކާ އެޑްރެސްކޮށް ކަމާބެހޭ ފަރާތްތަކާ މަޝްވަރާކޮށް ހައްލުތަކެއް ހޯދުން.

4.11 ސީ.އެސް.އާރު އަދި ސަސްޓެއިނަބިލިޓީ ޕޮލިސީ ހަރަދު ކުރުމުގައި ހަރުދަނާ އުސޫލެއް ނެތުމާއި، ހަރަދު ކުރުމުގައި ވަކި ލިމިޓެއް ނެތުން

- ސަރުކާރު ހިއްސާވާ ގިނަ ކުންފުނިތަކުން ސީ.އެސް.އާރުގެ ދަށުން ގިނަ ކަންތައްތަކަށް ހަރަދުކުރެވެއެވެ. ކުންފުނިތަކުން ކަނޑައަޅާ ހަރުދަނާ އުސޫލެއްގެ ދަށުން ސީ.އެސް.އާރުގެ އެކި ހަރަކާތްތަކަށް ހަރަދުކުރުމަކީ އެދެވިގެންވާ ކަމެކެވެ. ނަމަވެސް ބައެއް ކުންފުނިތަކުން ސީ.އެސް.އާރުއަށް ހަރަދުކުރުމަށް ހަރުދަނާ އުސޫލެއް ކަނޑައަޅާފައި ނުހުންނަކަން ފާހަގަކުރެވެއެވެ. މިގޮތުން އުސޫލުތަކެއް ކަނޑައަޅާފައި ނެތުމަކީ ކުންފުނީގެ ފައިސާ ކޮރަޕްޝަނަށް މަގުފަހިވާގޮތަށް ބޭނުންކުރުމަށް ހުޅުވިފައިވާ ފުރުސަތުތަކެކެވެ.

- ކުންފުނިތަކުގެ ބަޖެޓުގައި މިފަދަކަންކަމަށް ހަރަދުކުރުމަށް ފައިސާ ކަނޑައަޅާފައި ނުވުމާއި، ކަނޑައަޅާފައިވާ ބަޖެޓަށްވުރެ އިތުރަށް ހަރަދުކުރާކަން ފާހަގަކުރެވެއެވެ. އަދި ބައެއް ކުންފުނިތަކުން، އެކުންފުނިތަކުގައި މާލީ ޤާބިލުކަން ނެތްއިރުވެސް ވަކި ފަރާތްތަކަށް އެހީ ދިނުމުގެ ސަބަބުން އެ އެހީ ނަހަމަ ގޮތުގައި ބޭނުން ކުރެވިގެންދެއެވެ. ސީ.އެސް.އާރު އަދި ސަސްޓެއިނަބިލިޓީއަށް އެއްވެސް ހިފެހެއްޓުމެއް ނެތި ހަރަދުކުރުމަށް ފުރުސަތު ހުޅުވިފައިވަނީ ހަރުދަނާ އުސޫލެއް ކުންފުނިތަކުގައި ގާއިމުކޮށްފައި ނުވާތީކަން ފާހަގަކުރެވެއެވެ.

ފާހަގަކުރެވުނު މައްސަލައަށް ޙައްލުކުރުމަށް ހުށަހަޅާ ހުށަހެޅުން

(ހ) ފާހަގަ ކުރެވިފައިވާ މައްސަލަތަކަށް އެޖެންސީތަކުން ކަމާބެހޭ ފަރާތްތަކާ މަޝްވަރާކޮށް ޙައްލުތަކެއް ހޯދުން.

5. ރެފަރެންސް

އެންޓި-ކޮރަޕްޝަން ކޮމިޝަންގެ ޤާނޫނު

ޤާނޫނު ނަންބަރު 10/96 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ކުންފުންޏާބެހޭ ޤާނޫނު)

އަހަރީ ރިޕޯޓް 2018، އެންޓި-ކޮރަޕްޝަން ކޮމިޝަން

ޤާނޫނު ނަންބަރު 03/2013 (ދައުލަތުގެ ވިޔަފާރި ތަންތަން ޕްރައިވެޓައިޒް ކުރުމާއި ކޯޕަރޭޓައިޒްކުރުމާއި އަދި މޮނީޓަރކޮށް ރެގިއުލޭޓްކުރުމުގެ ޤާނޫނު)

R-20/2017 (ދައުލަތުގެ މާލިއްޔަތުގެ ގަވާއިދު)

ގަވާއިދު ނަންބަރު 2017/R-20 (ދައުލަތުގެ މާލިއްޔަތުގެ ގަވާއިދު)

މޯލްޑިވްސް ސިސްޓަމެޓިކް ކަންޓްރީ ޑައިގްނޯސްޓިކް ރިޕޯޓް 2015، ވަރލްޑް ބޭންކް ގްރޫޕް

އެންޓި-ކޮރަޕްޝަން ކޮމިޝަން

އެންޓި-ކޮރަޕްޝަން ކޮމިޝަން | ހުރަވީ ބިލްޑިންގ، 2 ވަނަ ފަންގިފިލާ | އަމީރު އަޙްމަދުމަގު 20114 | މާލެ، ދިވެހިރާއްޖެ
ފޯން: (960)301 5257 ،(960)301 5200 | ފެކްސް: (960)331 7182 | ހިތްވަރު ނަންބަރު 1814
info@acc.gov.mv, 1418@acc.gov.mv | www.acc.gov.mv